

Van de voorzitter

Voor velen onder u staat het vergaderseizoen voor de deur. Als UVKK-bestuur kwamen we dit jaar extra vroeg bijeen om te praten over een strategische visie voor de komende drie jaar. Dat punt stond de afgelopen maanden al regelmatig op de agenda. Maar de ervaring leert dat de actuele zaken al gauw om voorrang vragen. En dan schiet de tijd voor een dergelijke bredere blik op de toekomst er al snel bij in.

Herkent u dit? Zo ja, dan is dit misschien wel een extra reden om onze eerstvolgende themabijeenkomst te bezoeken. Wij nodigen u uit om samen na te denken over de grote lijnen voor de toekomst. Wat moet lokaal en provinciaal prioriteit krijgen bij het verbeteren van de leefbaarheid in kleine kernen? Graag staan we met u stil bij de belangrijkste thema's voor besturen van dorpsraden en dorpshuizen. En wisselen we

van gedachte over de knelpunten, maar ook over de kansen die beter te benutten zijn.

Visie op de toekomst

Dit zijn onderwerpen die naadloos aansluiten op het onderzoek dat Roos Verboog, masterstudent sociologie aan de Universiteit Utrecht, de afgelopen maanden heeft uitgevoerd. Op verzoek van de UVKK heeft zij twintig besturen van dorpshuizen en dorpsraden ook gevraagd in hoeverre de UVKK voldoende aansluit op de thema's waar de besturen mee worstelen. En op welke manier die aansluiting beter kan.

Het UVKK-bestuur heeft ondertussen niet stilgezeten. Bij het uitstippelen van onze strategie voor de toekomst hebben we de aanbevelingen van de onderzoekster ter harte genomen. We hebben op een rij gezet waar we ons de komende drie jaar op willen focussen. Een

belangrijk verbeterpunt is de communicatie. Dat moet sneller, vaker en intensiever. Via het internet, maar ook in levenden lijve. Een reden te meer om u op 12 september van harte uit te nodigen in Langbroek, in dorps-huis De Toekomst!

Teruggaaf energiebelasting

Ten slotte nog het volgende: Enige tijd geleden wezen wij u op de mogelijkheid voor dorpshuisbesturen om bij de belastingdienst gedeeltelijke teruggaaf van energiebelasting aan te vragen. Één van onze leden meldde onlangs dat ze € 4.322,- van de belastingdienst hebben terugontvangen. Ik ben heel benieuwd naar de ervaringen van andere dorpshuisbesturen.

Kees Boonacker, voorzitter

UVKK

Nieuw bestuurslid...

Sinds de ledenvergadering in juni ben ik nu ook formeel bestuurslid van de UVKK. Graag stel ik mij aan u voor. Mijn naam is Kees Overbeek, ik ben gehuwd met Elly en op 3 april 1947 geboren in Cabauw, een kleine kern met circa 600 inwoners waar ik alle 64 jaren van mijn leven mijn draai heb kunnen vinden.

Door mijn inspanningen voor Cabauw ben ik onderhand aardig thuis in de problematiek van de kleine kernen. Zo was ik vele jaren bestuurslid van de Stichting VOCUS, eigenaar van buurthuis 'in het Witte Paard' en initiatiefnemer voor een eigen onderzoek voor de jeugd. Dat is er nu eindelijk gekomen, de woningcorporatie, een bouwbedrijf en last but not least de gemeente Lopik. Verder heb ik 28 jaar deel uitgemaakt van de Gemeenteraad van Lopik met onder meer de kleine kernen in mijn portefeuille.

Graag stel ik mijn ervaringen beschikbaar en zet ik mij de komende jaren als bestuurslid in voor de UVKK.

Kees Overbeek

NOTEER DE DATUM ALVAST

Beleid, visie en strategie; lokaal en provinciaal

Ook in het komende vergaderseizoen spannen besturen van dorpshuizen en dorpsraden zich weer in voor de leefbaarheid in hun dorp. Op een speciale themabijeenkomst willen wij met u stil staan op welke manier die besturen elkaar verder kunnen helpen. En hoe er de komende jaren in de provincie beter samen-gewerkt kan worden. Wat de UVKK voor de plaatselijke besturen kan betekenen. En wat daarbij de zaken zijn die als eerste aangepakt moeten worden.

Presentatie onderzoek

Roos Verboog, masterstudent aan de Universiteit Utrecht heeft zojuist een onderzoek afgerond waarin zij deze vragen tegen het licht heeft gehouden. Zij zal haar aanbevelingen toelichten. En staat klaar om eventuele vragen te beantwoorden. Op de volgende pagina vindt u de bevindingen en belangrijkste conclusies van Roos Verboog in het kort weergegeven.

Concept beleidsplan

De UVKK heeft goed naar haar conclusies en aanbevelingen geluisterd en heeft een

concept beleidsplan voor de komende drie jaar opgesteld. Daarin wordt beschreven wat de belangrijkste speerpunten moeten worden. Na de bespreking van het onderzoek van Roos Verboog wordt dit concept gepresenteerd. Leden en belangstellenden krijgen op deze avond alle gelegenheid om mee te denken over de koers voor de komende drie jaar.

U bent van harte uitgenodigd!

Op maandag 12 september

Om 20.00 uur

In Dorpshuis De Toekomst

Prinses Marijkelaan 5 in Langbroek

De laatste themabijeenkomst van het jaar is gepland op:

Dinsdagavond 29 november

Om 20.00 uur

Workshop over lobbyen

In het Dorpshuis te Nigtevecht

Deze avond staat onder leiding van Jan

Snijders en Leo van den Hoek, beiden

bestuurslid van de UVKK.

Kleine kernen kunnen meer van elkaar leren

Onderzoeker Roos Verboog ziet intermediaire rol voor UVKK

Woningbouw, starterwoningen vooral, en lokale voorzieningen, dat zijn de twee belangrijkste kwesties waar kleine kernen in Utrecht mee worstelen, aldus Roos Verboog, masterstudent aan de faculteit Sociologie Universiteit Utrecht. Uit haar onderzoek blijkt dat dorpscomités en dorpshuisbestuurders vooral behoefte hebben aan uitwisseling van succesvolle praktijken. Innovaties vinden nog te veel op eilandjes plaats. De communicatie moet volgens haar actiever en interactiever. De onderzoeker ziet hier een belangrijke taak weggelegd voor de UVKK.

Roos Verboog heeft in opdracht van de UVKK en Alleato de leefbaarheidthema's van kleine kernen in kaart gebracht aan de hand van interviews met twintig dorpscomités en dorpshuisbesturen, verspreid over de provincie. Het onderzoek in het kader van de afronding van haar studie 'Vraagstukken van Beleid en Organisatie' moest uitmonden in een beleidsadvies.

Beleid op papier

Naast het benoemen van leefbaarheidthema's brengt het onderzoek ook in kaart op welke wijze dorpscomités en dorpshuizen zich inzetten voor de leefbaarheid: Is er bijvoorbeeld al een dorpsvisie? Welke successen worden er behaald? Zijn er ook minder gelukke acties? Daarnaast is de positie van dorpshuizen en dorpscomités ten opzichte van het dorp, de gemeente en de provincie onderzocht. Het viel haar op dat slechts een minderheid van de ondervraagde dorpscomités hun beleid op papier geformuleerd hebben, van die dorpscomités is het merendeel lid van de UVKK.

Communicatie

Het onderzoek biedt ook een overzicht van problemen die dorpscomités en dorpshuisbesturen, - lokaal, gemeentelijk of provinciaal -, ondervinden bij hun initiatieven. Dan blijkt dat hun contact met de gemeente verbeterd is, maar nog altijd tekort schiet. Dan gaat het zowel om de interne communicatie bij de gemeente als de contacten van de gemeente met de dorpscomités en dorpshuizen. De aard

van dit contact verschilt overigens wel per dorp. In de interviews kwam naar voren dat een strikt inhoudelijke discussie met politieke bestuurders weinig zin heeft: een goede relatie met bestuurders blijkt minstens zo belangrijk en moet worden onderhouden wil een dorpscomité of dorpshuisbestuur meer voor elkaar krijgen.

Best practices

Tot slot de hamvraag van het onderzoek: Welke rol kan de UVKK spelen? De belangrijkste aanbeveling uit het onderzoek is dat de UVKK volgens de lokale dorpscomités en dorpshuisbesturen actiever en interactiever moet opereren in het veld. Die besturen zijn op hun beurt geïnteresseerd in de 'best practices' van elkaar. Aan de UVKK de uitdaging deze partijen bij elkaar te brengen, fysiek en virtueel.

Maandagavond 12 september geeft Roos Verboog een presentatie van haar onderzoek op de themabijeenkomst van de UVKK. Het onderzoek van Roos Verboog is binnenkort te vinden op www.UVKK.nl

Structuurvisie: meer dan bouwen alleen

'Is woningbouw wel de enige oplossing voor de kleine kernen?', met die vraag gooide Gedeputeerde Bart Krol tijdens de algemene ledenvergadering van de UVKK de knuppel in het hoenderhok. Dacht hij, maar dat viel mee. Uit de reacties bleek dat bestuurders van dorpshuizen en dorpsraden hier genuanceerd over denken. Woningbouw is geen Haarlemmerolie voor alle problemen, realiseren ze zich al te goed. Toch is een gefaseerde bouw op maat heel essentieel voor evenwichtige samenstelling van de dorpsbevolking, kwam tijdens de discussie naar voren. En dat hangt weer samen met de sociale cohesie in een dorp.

De Gedeputeerde gaf een toelichting op de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS). Geen eenvoudige materie, toch slaagde Krol er in om de grote lijnen overzichtelijk voor het voetlicht te brengen. Hij wees er op dat vanaf het moment dat de Structuurvisie in de plaats kwam van het oude Streekplan, de rollen tussen provincie en gemeente wijzigden, gelijkwaardiger werden. Toch is de provincie nog altijd een belangrijke rader in ruimtelijke ordening procedures. De PRS voor de periode

2013 tot 2025 is nog in voorontwerp, na de vaststelling ervan in juli deze zomer kan er het komend jaar nog volop over nagedacht en gediscussieerd worden.

Platteland ontzien

Krol vertelde dat hij als een van de weinige Gedeputeerden voor ruimtelijke ordening in dit land zich (nog) niet druk hoeft te maken over krimp. Utrecht is een *boomende provincie* wat woningbouw betreft. En zeer gewild als vestigingsplaats vanwege de centrale ligging in het land. Tussen 2013 en 2025 moeten er volgens afspraken circa 63.000 huizen bij komen. Het platteland wordt daarbij zo veel mogelijk ontzien. Zijn inschatting is dat het keerpunt naar krimp in Utrecht nog wel 20 tot 30 jaar op zich kan laten wachten. Het eigenaardige doet zich volgens Krol voor dat, in tegenstelling tot de rest van de provincie, in een aantal kleine kernen die krimp wel als een dreigende wolk boven het dorp hangt.

Slim hergebruik

Over de kleine kernen meldt de Structuurvisie dat ze onder druk staan. En dat voorzieningen

als een basisschool en een dorpshuis belangrijk zijn voor het in stand houden van de sociale cohesie in een dorp. Maar voor deze problematiek is uitbreiding met woningen meestal niet de juiste oplossing, haalde Krol zijn Structuurvisie aan. Hij ziet daarom veel meer in het zoeken naar mogelijkheden binnen de zogeheten rode contouren, het slim hergebruiken van bestaande panden bijvoorbeeld, alvorens er plannen gesmeed worden voor nieuwbouw.

Actieve bewoners

Toch werd in de discussies ook steeds duidelijker dat ruimtelijke ordening en leefbaarheid niet los van elkaar staan maar nauw met elkaar verweven zijn. En dat de inzet van actieve bewoners er heel erg toe doet. Ter afsluiting herinnerde de Gedeputeerde aan de opmerking van een van de aanwezigen, namelijk dat het sociale leven in een dorp draait om mensen die 'iets met hun dorp hebben'. Dat had hem getroffen. Volgens hem zijn dat de mensen, oorspronkelijke bewoners en nieuwkomers, die in de toekomst het verschil zullen maken voor de kleine kernen.

De boekenkast van Werkhoven

In Werkhoven delen ze binnenkort elkaars boeken in een eigen dorpsbibliotheek. In de aula van de multifunctionele accommodatie Het Kwartier komt dit najaar een rij verplaatsbare kasten waar Werkhovenaren hun boeken kunnen stallen voor dorpsgenoten die ze willen lezen. Geen lidmaatschap, geen administratie en ook geen boetes, wie een leuk boek ziet neemt dat gewoon mee en brengt het terug op een zelfgekozen tijdstip.

Sponsoractie

Het idee slaat enorm aan, blijkt uit de eerste reacties. De opzet van de dorpsboekenkast van Werkhoven is heel overzichtelijk. De initiatiefnemers hebben een stichting opgericht, het zeskoppige bestuur is begonnen met een grote inzamelingsactie. Wie een boek met dorpsgenoten wil delen, noteert de eigen naam voor in het boek en levert het exemplaar in. De rest regelt de stichting. Er is een schat aan boeken beschikbaar gesteld. Voor jong en oud. Dankzij een sponsoractie kunnen er boekenkasten aangeschaft worden, bewoners en bedrijven in het dorp doneren per boekenplank of per kast.

Sociale functie

Het is een openbare boekenkast voor en door het dorp, de openingstijden hangen ook af van het aanbod aan vrijwilligers. Ruim voor de start vloeien er al weer nieuwe plannen uit voort. Zoals het organiseren van voorleesuren voor de kinderen. En het idee om een leestafel in te richten waar koffie en thee te krijgen is. Ook digitaal wordt ingehaakt op het initiatief. Onder meer met het voorstel om leeservaringen uit te wisselen via twitter, en elkaar langs die weg te tippen voor interessante boeken. De dorpsbibliotheek van Werkhoven krijgt daarmee nog meer een sociale functie als ontmoetingspunt.

Ontmoetingsplek

Is dit niet een goedkoop alternatief voor de bibliobus? Allerm minst laten ze in Werkhoven op de website www.boekenkastvanwerkhoven.nl weten. Het verschil tussen die twee wordt als volgt getypeerd: "In de bibliobus vind je de laatste bestsellers, in onze Boekenkast niet. In de bus kun je boeken reserveren, dat kan in de Boekenkast niet. Maar de Boekenkast heeft veel meer een ontmoetingsfunctie en je kunt er vaker terecht. De Boekenkast en de bibliobus vullen elkaar dus mooi aan!", aldus de website.

Initiatiefnemers van De boekenkast van Werkhoven.

Herkansing voor bibliotheken in kleine kernen

Jarenlang zag het er somber uit voor de bibliotheken, volgens de Vereniging Openbare Bibliotheken verdwijnt de komende jaren een derde van de 1000 zelfstandige bibliotheken. Maar er gloort ook hoop. Enthousiaste lezers bedenken zelf allerlei kleinschalige initiatieven, het ruilsysteem van Werkhoven is hier een fraai voorbeeld van. En bibliotheken proberen de lezers ook buiten hun panden meer op maat te bedienen met nieuwe concepten als de plug-in- bibliotheken, de Rabo-bieb, een strandbibliotheek, het teleservicepunt, en mediamaat.

Interessant voor kleine kernen is wellicht het digidorp van de Openbare Bibliotheek in Limburg. De provinciale bibliotheekorganisatie bood vorig jaar alle verenigin-

gen in het dorp Heibloem een gezamenlijke website aan als platform om daar hun informatie met het hele dorp te delen. Via diezelfde website kunnen de bewoners ook hun bibliotheekboeken reserveren. Als bijdrage aan de leefbaarheid in kleine kernen stelt de provincie nu subsidie beschikbaar om deze opzet uit te breiden naar dertig andere kleine kernen. Om daar ook digidorpen te creëren. De mogelijkheden van deze websites zullen verder uitgebreid worden, en er komt plek voor de gemeente en instanties voor zorg en welzijnswerk. Het is overigens aan de dorpen zelf om aan te geven wat wel en niet op hun site thuishoort.

Voor meer voorbeelden uit Limburg verwijzen we naar de website van onze zusterorganisatie: www.vkkl.nl

Kleine kernen met pit

Dit voorjaar zijn de prijswinnaars bekend gemaakt van Kern met pit, de jaarlijkse wedstrijd van de KNHM voor mensen die zich inzetten voor de leefbaarheid in hun buurt of dorp. Ook dit jaar is in Utrecht de kleine kernen weer goed vertegenwoordigd. Achterberg viel in de prijzen met een MOP, een mobiele ontmoetingsplaats voor de jeugd in het dorp. En Cabauw kreeg een pluim en een geldbedrag voor hun nieuwe jeugdgebouw. Zijdeveld overkwam hetzelfde voor de herinrichting van het dorpsplein. Terwijl Groenekan in de prijzen viel met hun digitale dorpsplein. Kern met pit daagt bewoners uit een idee te bedenken voor hun buurt, dit plan op papier te zetten, mensen om zich heen te verzamelen en het samen uit te voeren. De prijs en een bijbehorend geldbedrag zijn vooral bedoeld als aanmoediging. Loopt u rond met een plan of kent u initiatiefnemers in uw dorp die een dergelijk stimulerend zetje goed kunnen gebruiken: in september 2011 start de inschrijving voor de nieuwe ronde. Voor meer informatie: www.knhm.nl/kernmetpit.

Dorpsidentiteit als ijkpunt

We hebben het al snel over de kleine kernen, alsof al die dorpen over één kam te scheren zijn. Niets is minder waar. Ieder dorp en iedere kleine kern is weer anders, heeft een eigen karakter en een eigen identiteit. Zelfs als twee nabijgelegen dorpen uiterlijk heel sterk op elkaar lijken, dan nog vinden dorpsbewoners vaak dat je die twee niet met elkaar kunt vergelijken. Maar waar schuilt die identiteit dan in, hoe belangrijk is dat eigen dorpskarakter. Kun je dat benoemen? En is het te gebruiken als uitgangspunt om te werken aan de sociale samenhang in het dorp?

De provinciale VKK's van de drie noordelijke provincies hebben de Universiteit van Wageningen gevraagd om meer helderheid te bieden en te kijken: *Welke begrippen en methodes geschikt zijn om 'dorpsidentiteit' expliciet te maken?* Ze hebben gekeken of het in kaart brengen van de dorpsidentiteit met de bewoners zelf, aanknopingspunten kan bieden bij de dorpsaanpak. Niet om die identiteit op te poetsen, maar vooral als kapstok om meer dorpsbewoners bij hun dorp te betrekken. Voor die aanpak zijn door de Universiteit Wageningen een vijftal scenario's bedacht en getoetst op hun bruikbaarheid.

Wie meer wil weten over de bevindingen tijdens dit onderzoek, kan voor het rapport terecht op de website van de UVKK.

Digitale informatie UVKK

Het bestuur van de UVKK wil in 2012 uitkomen met een digitale nieuwsbrief. Dan kunnen wij u sneller, vaker en ook gemakkelijker informeren. Een belangrijke voorwaarde voor deze overstap naar een digitale verspreiding is dat wij kunnen beschikken over de e-mailadressen van onze lezers. Deze gegevens hebben we wel van onze leden en hebben we onlangs ook gecheckt. Dat is niet het geval bij de (nog) niet-leden en overige belangstellenden. Die willen wij ook graag op de hoogte houden.

Graag uw e-mailadres doorgeven

Vandaar een dringende oproep om op korte termijn uw e-mailadres naar ons te sturen. Dat kan door een e-mail te sturen naar uvkk@alleato.nl, onder vermelding van Nieuwsbrief UVKK. U zou ons helemaal op weg helpen door ook uw overige adresgegevens daar aan toe te voegen. Dan kunnen wij gelijk controleren of ons adresbestand nog actueel is. Voor wie geen e-mailadres heeft: u kunt ons natuurlijk ook per post of telefonisch op de hoogte stellen. In het colofon staat hoe u ons kunt bereiken.

Al onze leden krijgen deze Nieuwsbrief ook in pdf-formaat toegestuurd. Andere belangstellenden voor een digitale versie kunnen terecht op onze website: www.uvkk.nl

Protest tegen versoering OV

In een brief aan de ROCOV, de Provincie en de BRU trekt de UVKK aan de bel vanwege de aangekondigde versoering van het OV in de kleine kernen. In het OV-Uitvoeringsplan 2012 staat het voorstel om het bedienen van de kleine kernen te minimaliseren. En het OV-netwerk per 2012 meer te richten op verbindende OV-lijnen naar de belangrijkste kerngebieden. De UVKK vindt dat hiermee voorbij gegaan wordt aan het gegeven dat busverbindingen basisvoorziening zijn voor kleine kernen.

Plattelandsparlement in Den Haag

Het gebouw van de Tweede Kamer is op zaterdag 12 november aanstaande de plek waar het vierde Plattelandsparlement wordt gehouden. Bewonersparticipatie, zelfsturing, bevolkingskrimp en duurzame energie zijn de belangrijkste thema's die op deze dag onder de loep genomen worden. Er zijn diverse workshops en er is gelegenheid om te speeddaten met aanwezige Kamerleden. Gedurende de dag is er alle gelegenheid om ook informeel contacten te leggen met vertegenwoordigers van lokale dorpsorganisaties uit het hele land. Wie meer wil weten over deze dag, of zich wil aanmelden: www.plattelandsparlement.nl.

COLOFON

Nieuwsbrief Utrechtse Vereniging Kleine Kernen

Redactie:
bestuur UVKK

Oplage:
300 exemplaren

Bestuur UVKK:

- Cees Boonacker, Nigtevecht, voorzitter
- Jan Sniijders, Austerlitz, secretaris
- Leo van den Hoek, de Hoef, penningmeester
- Kees Overbeek

Secretariaatsadres UVKK:
Bemuurde Weerd Westzijde 4, 3513 BH Utrecht,
tel. 030-2313833
uvkk@alleato.nl

Dagelijkse contacten:
Alleato-Utrecht ondersteunt de UVKK in de uitvoering van haar werkzaamheden
tel : 030-2392063 / 030-2313833

Website
www.uvkk.nl

Vormgeving:
Ontwerpburo Suggestie & illusie

Deze uitgave is mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van de Provincie Utrecht

